

Lausunto

 12
 1.8.2020

 VN/15627/2020
 VN/15627/2020

Sisäministeriölle

Viite: SM:n lausuntopyyntö 16.6.2020 SM2015849 00.00.01.00.00 SMDno-2019-1460

VM:n lausunto SM:lle luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastuslain 109 §:n muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi pelastuslain 109 §:n muuttamisesta. Lain muutoksen tarkoitus on tarkistaa lainsäädäntöä niin, että siinä huomioitaisiin viranomaisverkon ohella myös viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käyttöön oikeuttava liittymä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021.

Voimassa olevan pelastuslain 109 §:ssä viitataan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 250 §:n 1 momenttiin, jota on sittemmin muutettu. Lainmuutos mahdollistaa tällä hetkellä käytössä olevan viranomaisverkon (VIRVE) korvaamisen laajakaistaisella viranomaisviestintäpalvelulla, joka perustuu kaupallisen teleyrityksen tarjoamaan matkaviestinverkkoon. Pelastuslain 109 §:n viittaus sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 250 §:n 1 momenttiin tulee tämän vuoksi saattaa voimassa olevaa oikeustilaa vastaavaksi lisäämällä pykälään maininta viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käyttöön oikeuttavasta liittymästä (viranomaisliittymä).

Valtiovarainministeriö katsoo pelastuslain 109 §:n muuttamisen tarpeelliseksi ja puoltaa ehdotetun muutoksen tekemistä. Muutoksen tekeminen johtuu sähköisen viestinnän palvelusta annetun lain muuttamisesta.

Lakimuutoksen toteutus tukee pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti käynnistetyn VIRVE 2.0 -hankeen (VN/3549/2020) toimeenpanoa. VIRVE 2.0 -hanke pohjautuu tavoitteeseen turvata viranomaisten ja muiden turvallisuustoimijoiden kriittinen viestintä ja yhteistyö koko maassa.

Pelastuslain 109 §:n muutoksella varmistetaan mahdollisuus tarvittaessa määrätä uuden laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun tarvitsemasta ratkaisusta rakennusten ja rakennelmien sisäverkoissa. Ilman asianmukaisia laitteita viestintäpalvelun käyttöön voi muodostua kansalaisten turvallisuutta ja viranomaisten toimintakykyä vaarantavia vakavia puutteita.

Pelastusviranomaiset ovat antaneet lain 109 §:n nojalla yhteensä noin 1000 sisäverkon rakentamista koskevaa määräystä. Uusia määräyksiä annetaan vuosittain noin 100 kpl. Nykyistä VIRVEä tukevien sisäverkkoratkaisujen kustannukset ovat olleet keskimäärin noin 15 000 euroa kohteelta. Suomen Erillisverkot Oy:n mukaan uuteen kohteeseen toteutettavan kustannukset ovat noin 20 000 euroa, jossa on mukana myös laitteisto, mutta mm. sairaaloihin ja vastaaviin erityistiloihin rakennettavat voivat kustannuksiltaan olla huomattavasti korkeammat. Sisätukiasemat maksavat kappaleelta n. 1000 - 3000 euroa.

Verkko-operaattori valitaan jatkossa kilpailutuksen kautta. Sisätukiasemat ja muut aktiivilaitteet on uusittava, mikäli operaattori vaihtuu. Pelastusviranomien voi vaatia hankkimaan kuuluvutta parantavia laitteita, mikä lisää kustannuksia.

Postiosoite
 Postadress
 Postal Address
 Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite
 Besöksadress
 Office

Puhelin
 Telefon
 Telephone

Faksi
 Fax
 Fax

s-posti, internet
 e-post, internet
 e-mail, internet

PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

0295 16001
 +358 295 16001

valtiovarainministerio@vm.fi

Sisäverkon kustannusvastuu ja toteuttamisen säilyisi siis nykyiseen tapaan rakennuksen omistajalla.

Uudiskohteiden vaatimien sisäverkkoratkaisujen ja olemassa olevien rakennusten ja rakenteiden ratkaisujen laajentaminen tukemaan laajakaistaista viranomaisviestintäpalvelua ei arvioida muodostuvan kokonaisuudessa kovinkaan merkittävää lisäkustannusta rakennusten omistajille. Rakennusten ja rakennelmien omistajilla säilytettäisiin velvoite hankkia ja sijoittaa omistamiinsa tiloihin laitteet, joilla mahdollistetaan viranomaisten viestintä ko. tiloissa. Siten uusien rakennusten tai rakennelmien osalta muutoksesta ei rakennusvaiheessa synny merkittäviä lisäkustannuksia. Uusien kohteiden osalta kustannuksiksi on kaikkiaan arvioitu 2-2,3 milj. e/v. Lisäkustannuksia omistajille sen sijaan todennäköisesti syntyy vanhoissa rakennuksissa ja rakennelmissa, joissa viranomaisten viestintä on mahdollistettu muun kuin VIRVE 2.0 radioverkon kilpailutuksen voittaneen kaupallisen toimijan matkapuhelinverkossa. Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että vanhojen kohteiden muutokustannukset olisivat omistajille kaikkiaan noin 10 milj. euroa. Valtiovarainministeriö katsoo, että tämän kustannuserän muodostumista voisi esityksen perusteluissa vielä täsmentää ja avata. Kustannusten muodostumiseen ja hallintaan vaikuttanee mm. se, että kustannus jakautunee useille vuosille mahdollistaen myös laitteiden normaalin käyttöiän puitteissa tapahtuvaa uusimista.

Esityksellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia viranomaisten toimintaan ja talouteen

Uutta viranomaisviestintäpalvelua varmistavat laitteet olisi tarpeen saada käyttöön viimeistään 2025 loppuun mennessä, jotta ei muodostu hidastetta VIRVE 2.0 siirtymiselle ja käytöstä poistuvan viranomaisverkon alasajolle ja sitä myötä tarpeetonta päällekkäistä kustannusta. Tämän varmistamiseksi sisäministeriön tulisi vielä selvittää siirtymäajan määrittelyä niin, että pelastusviranomaiset toteuttaisivat tarvittavat uudet määräykset vuoden 2025 loppuun mennessä.

Valtiovarainministeriön julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto on katsonut, ettei ehdotetulla lain muutoksella olisi vaikutusta valtiovarainministeriön ohjausvastuuseen kuuluvien viranomaisverkkojen (VIRVE ja TUVE) kustannuksiin tai palvelutuotannon järjestelyihin. Lainmuutoksella mahdollistettaisiin osaltaan valtiovarainministeriön ohjauksessa rakennettavan VIRVE 2.0- hankeen tavoitteiden toteutuminen.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Martti Hetemäki

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Tiedoksi

VM
 - BO (Vallinheimo)
 - JulkICT (Hytönen, Hattinen)
 - VKO (Öberg)
 - KAO (Eriksson)